

Slægtsnavnet Friismose

Den 22. april 1904 blev der vedtaget en ny lov om navneforandring. Der var tidligere i 1828 og 1856 indført bestemmelser om navngivning, der bl.a. havde til formål at forhindre efternavne som bestod af faderens fornavn hvor der var tilføjet enten -sen eller -datter. Der gik dog lang tid inden man kunne se en effekt, da landbefolkningen fortsatte med den vante navngivning.

Først ved slutningen af 1800-tallet var tilføjelsen af -sen eller -datter ophørt og man brugte nu som regel faderens efternavn. Men tidligere tiders navngivning gav stadigvæk problemer, da de mange efternavne med -sen dominerede. I samme område kunne der nemt være flere med samme navn fx Jens Jensen eller Niels Nielsen hvilket kunne resultere i forvekslinger.

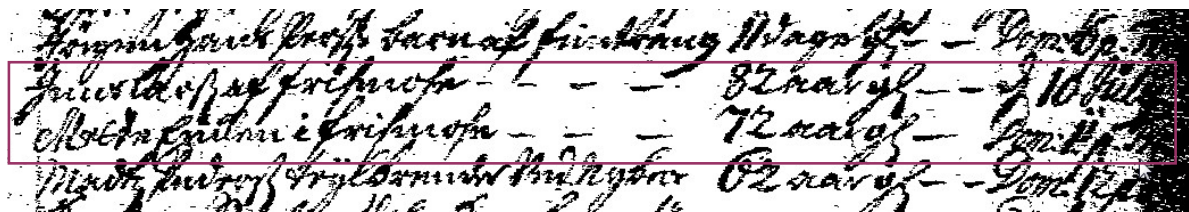
Det var på den baggrund at man i den nye navnelov i en begrænset periode (indtil 1. juli 1906) gav lov til at man kunne tage et efternavn der svarede til en ejendom eller sted hvis det nye efternavn havde tilknytning til familien. Efternavnet skulle blot stemme med dansk sprogtone og ikke være upassende.

I forbindelse med den nye navnelov udskiftede mange deres efternavn, hvilket også kan ses i kirkebøgerne. En af disse var min oldefar Jens Peter Jensen som den 19. december 1905 fik navnet Jens Peter Friismose.

På samme dato ændrede hans eneste søn (født i 1887) sit navn til Jens Jakob Friismose.

Navnet Friismose stammer fra Albæk sogn i Hjørring amt, hvor det kan spores tilbage til 1662. Dengang blev det stavet Friszmosze (se Trap Danmark, Albæk sogn, side 261). I kirkebøger, folketællinger og på matrikelkort ses stavemåderne Frismose og Friismose.

Første gang navnet "Frismose" ses i kirkebogen fra Albæk sogn er i 1720 hvor Jens Larsen af Frismose dør 82 år gammel. Hans hustru Mette dør 72 år gammel også i 1720:

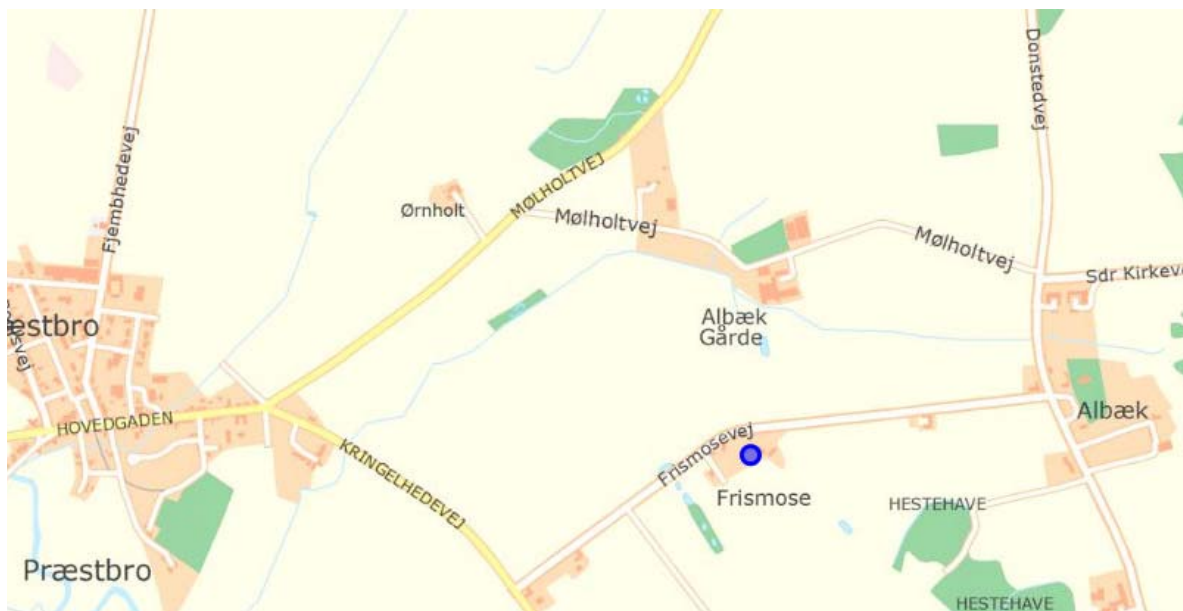
På matrikelkortet 1813-1858 fra den vestlige del af Albæk sogn ses navnet Friismose ud for en to-længet og en-længet bygning hvor der går en vej igennem. Dette er sandsynligvis stald og beboelse for gården Friismose. Gården ligger på matr. 1b. I folketællingerne er gården også blevet kaldt Store Friismose.

Skråt til venstre ligger et andet hus på matr. 1c. I folketællingerne kaldes det hovedsagelig et hus, men navnet Lille Friismose er også blevet brugt.

Bebyggelsen Frismose ses i folketællingerne at bestå af en gård samt 2-3 huse. I den seneste liste over autoriserede stednavne fra den 10. december 2010 er Frismose karakteriseret som en by.

Nedenstående kort viser at Frismose ligger mellem byerne Præstbro og Albæk. Frismosevej ses samtidig at strække sig fra Kringelhedevej til Albæk kirke. Matrikel 1c ligger på Frismosevej 18 og matrikel 1b på Frismosevej 22.

For at min oldefar Jens Peter Jensen kunne få efternavnet Friismose var det nødvendigt at han havde en tilknytning til stednavnet.

Det begyndte med Hans Severin Rafn der var sognepræst bl.a. i Albæk sogn. Han og hans kone Madsine Worm får sammen 12 børn.

Den ældste i børneflokken Casper Conrad Rafn og hans kone Maren Jacobsdatter flytter mellem 1834-37 ind i gården Frismose på matrikel 1b. De har tidligere boet på en gård i Bondrup i Haverslev sogn.

Casper Conrads søster Mette Magrethe Rafn er i 1836 blevet gift med snedker Jens Jacob Jørgensen, og ved folketællingen i 1840 bor de også i Frismose, men i huset på matrikel 1c. Der er måske trukket i nogle tråde for at få en passende bolig til præstedatteren.

Ved dåben den 2. november 1837 af det første barn Hans Severin Jensen bor ægteparret i Albæk præstegård. Blandt fadderne er Casper Conrad Rafn af Frismose. Jens Jacob Jørgensen og Mette Magrethe Rafn må være flyttet til huset i Frismose mellem 1837-1840.

I lang tid ser der ud til at Hans Severin skal være deres eneste barn, men den 13. januar 1848 fødes deres næste og sidste barn Madsine Jørgine Annette Jensen. Hun bliver senere gift med Jens Peter Jensen.

Jens Peter Jensens forældre er Jens Christensen (født 1809 i Volstrup sogn) og Mariane Christensdatter (født 1812 i Mildahl, Jerslev sogn). I 1839 bor de begge i Voer sogn. Han på Studsholm som tjenestekarl, og hun i Vesterhave som tjenestepige. Deres møde resulterer i at de bliver "nødsaget" til at gifte sig i april 1840, da de i februar 1840 har fået en søn Christian.

Ægteparret flytter til Albæk sogn hvor de slår sig ned i Hejselt. Her fødes den 2. august 1848 sønnen Jens Peter Jensen.

Den 19. september 1876 gifter tømrer Jens Peter Jensen sig i Albæk kirke med Madsine Jørgine Annette Jensen. Madsines far Jens Jacob Jørgensen er død et år tidligere, og ægteparret slår sig ned i huset i Frismose, hvor deres første fælles barn fødes i juli 1879.

Madsines mor, Mette Magrethe Rafn, dør i marts 1883 og i september 1883 tinglyses at Jens Peter Jensen har overtaget huset. Jens Peter og Madsines sidste barn Jens Jakob (min farfar) fødes den 6. september 1887.

Da den nye navnelov vedtages i 1904, kan Jens Peter Jensen derfor gøre brug af sin og sin families tilknytning til byen Frismose. For det første bor han i byen med sin familie og for det andet har hans kones familie boet i byen siden 1840. Han laver dog en lille krølle på efternavnet, idet han tilføjer et ekstra "i". Slægtsnavnet Friismose bliver godkendt den 19. december 1905.

Jens Peter Friismose

Jens Peter Friismose og Madsine Friismose bliver boende i Frismose indtil Jens Peter dør 6. august 1919. Han begravnes på Albæk kirkegård.

I oktober 1919 sælger Madsine huset til Christian Peter Nielsen, hvorefter hun flytter ind hos sit første barn Jensine Jakobine Margrethe Jørgensen der bor i Præstbro. Der dør hun den 16. marts 1924. Hun begravnes sammen med sin mand på Albæk kirkegård.

Madsine Friismose

Den fælles gravsten på Albæk kirkegård

KILDER:

Stednavneudvalget: http://www.stednavneudvalget.ku.dk/autoriserede_stednavne/
Historiske matrikelkort: <http://www.kms.dk/>
Arkivalier online: <http://www.sa.dk/ao/default.aspx>
Dansk Demografisk Database: http://www.ddd.dda.dk/soeg_person.asp
Realregisteret for Albæk: Vendsyssel Historiske Museum i Hjørring

FOTOS:

Jens Jakob Friismose (oldebarn af Jens Peter Friismose)

Albæk kirke og præstegård

Albæk kirke

Frismosevej

Store Friismose

